

Bridging Conference, Vejle, 9. 11.2023:
Hvad er mening? - Leg, glæde og dannelse i bevægelse

Coaching som transformativ dialog i pædagogisk praksis

Reinhard Stelter, PhD

Professor i sport- og coachingspsykologi

Accred. coachingspsykolog

www.nexs.ku.dk/coaching

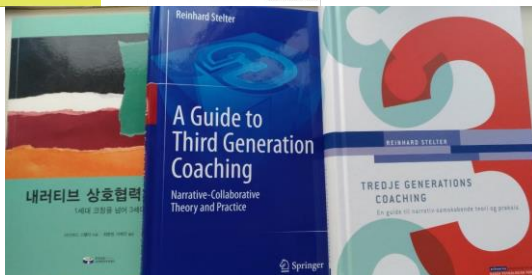
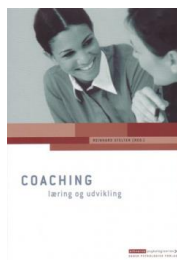
rstelter@nexs.ku.dk

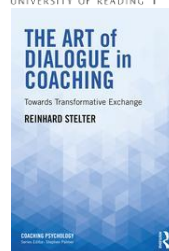
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Min professionelle og publikationsrejse inden for coaching

Coaching
Book of the year 2019

Kort præsentation – Reinhard Stelter

- Professor i sports- og coachingpsykologi på KU, PhD (psykologi)
- Accred. coachingpsykolog (ISCP), udd. Psykoterapeut
- Selvstændigt i eget firma, som tilbyder coaching, foredrag, workshops mm
- Modulansvar "Det personlige lederskab, transformative dialoger og protreptik" på CBS / Master of Public Governance
- Leder af Coaching Psychology Unit, Institut for Idræt og Ernæring (NEXS)
- Honorary Vice President i International Society for Coaching Psychology (ISCP)
- Founding Fellow og medlem i Scientific Advisory Committee (2009-2015) - Institute of Coaching at Harvard
- Medlem af Advisory Board, underviser og senior coach – Copenhagen Coaching Center
- Coaching foredragsrække: www.nexs.ku.dk/coachingforedrag

Coaching – et buzzword uden klar profil

Jeg vil hellere tale om:

- Professionelle hverdagsdialoger
- Frugtbare dialoger
- **Transformative dialoger**

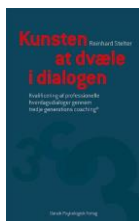
Hvad er coaching i min forståelse?

- En samtale, hvor **ingen** har en **færdig løsning eller et svar**
- En samtale, **hvor man undersøger** en sag, sig selv, en relation, en udfordring, noget betydningsfuldt
- En samtale, hvor man **lade sig berøre og berører den anden**

At blive berørt og berøre som særlige kvaliteter i samtalen

*"At staa ene
– ved en Andens Hjælp"*

Søren Kierkegaard

i *"Kærlighedens gerninger"* (1847)

og motto til bogen *"Kunsten at dvæle i dialogen"*

Coachingens tre generationer – en samtaler med forskellige perspektiver

1. generations coaching

Problem/målperspektiv

Min ambition

2. generations coaching

Løsnings/fremtidsperspektiv

3. generations coaching

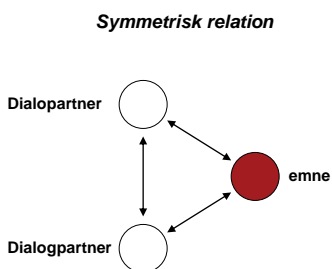
Refleksionsperspektiv

Mit ønske

Mindre 1. generation coaching

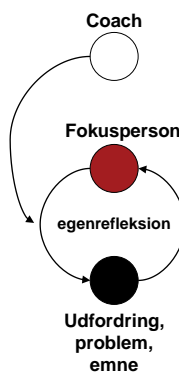
Normal dialog

Coaching dialog

(mest i 1./2. generations coaching)

Asymmetrisk relation

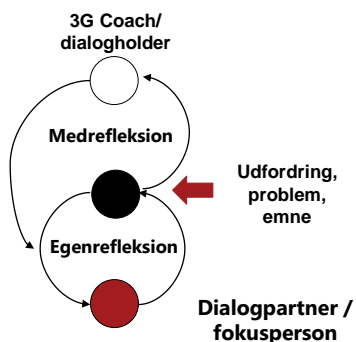
Tredje generations coaching som transformativ dialog

Coachen er **medreflekterende** partner

- Dialogholderen støtter sin samtalepartners egenrefleksion
- Dialogholderen fungerer som vidner i dialogen
- Dialogholderen er med-menneske og samskaber i dialogen

Delvis asymmetrisk relation

I faser symmetrisk relation

Hvorfor 3. generations coaching?

- **Fokus på det samfundsmæssige forandringer**
- **Nødvendigheden for at mødes på en ny måde, hvor løsningen ikke på forhånd er givet**
- **Fokus på værdier og det meningsskabende**

Coachingens sociale og samfundsmæssige fundament

Samfundsmæssige udfordringer påvirker coaching processen og dens form

(Stelter, 2012)

- Vi lever i et **hyperkomplekst samfund** (Luhmann, 1997)
- ... hvor **selvrefleksivitet** er et grundvilkår (Giddens, 1999)
- ... hvor **identitet og selvscenesættelse** bliver et centralt emne for den enkelte (Gergen, 2006)
- ... hvor samfundet er præget af hastigt stigende **accelerationsprocesser** (Rosa, 2012)

→ Fokus på mening og værdier bliver altafgørende for at finde orientering

→ Her får resonans i form af bl.a. transformative dialoger sin centrale betydning!

Resonans som muligt svar på acceleration? - og som betydningsfuld beskrivelse af dialogrelationen

”Et liv der lykkes bygger på en verdensrelation, som i sin dybdestruktur er resonant”

(Rosa, 2016, s. 733, egen oversættelse)

Reinhard Stelter

Udkom 2016

”Resonanz ist das Andere der Entfremdung”

Rosa, 2016: ”Resonanz – Eine Soziologie der Weltbeziehung”, s. 306)

**”Resonans er fremmedgørelsens
modsatning”**

”Fremmedgørelse overvindes altid der, hvor subjekter i deres interaktion gør sig de erfaringer, at de **gennem andre og andet berøres**, og at de selv har **evner til at berøre andre/andet**”

(oversættelse fra Rosa, 2016, s. 306; mine

fremhævelser)

Udkom i 2021

Resonans i 3 + 1 dimensioner – "Resonansakser"

1. **Den horisontale (sociale) resonansakse**
 - Familie som resonanshavn; venskab – berøring og tilgivelse; deltagelse i civilsamfund, nationalfølelse, hjemstavn
2. **Den diagonale (materielle) resonansakse**
 - Objektrelationer, arbejde, skole, uddannelse, sport og konsum
3. **Den vertikale (eksistentielle) resonansakse**
 - Religion, Natur, Kunst, eksistentiel forankring i en historisk-kulturelt kontinuitet
4. **Selvoplevelses-resonansakse (Rosas senere supplerung: "Selv-axis of resonance")**
 - krop, psyke, emotioner, hukommelse

Resonans som grundlag for et vellykket liv

- Med reference til Kierkegaard: **Selvværen er kun muligt i og gennem relationen til en anden** (oversat fra Rosa, 2016, s. 536)
- Resonans er, når begge parter taler med **deres egen stemme** og kan føre til en **gensidig** forstærkning (amplituden vokser)
- Resonans er et *relationelt* begreb, et modus "at være-i-verden" og en **måde at træde i relation til et andet menneske eller objekt/sag etc.**

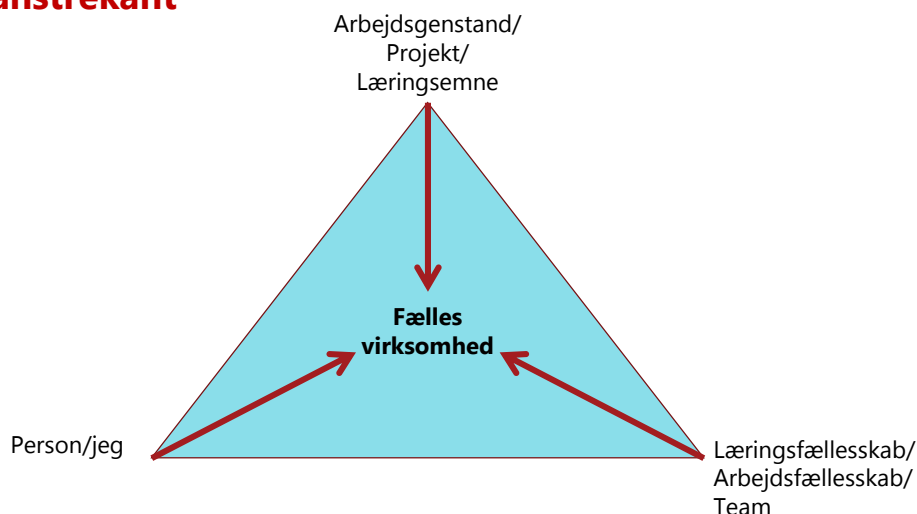
Resonans i pædagogisk (og andre?) kontekster

jf. Hartmut Rosa & Wolfgang Endres (2017). *Resonanspædagogik*. Reitzels Forlag

- "Elever har også **bruge for tillid til sig selv** for at bringe en ting på tale og få den til at klinge." (67)
- "Resonanspædagogikken søger en **modpol** til den indstilling, at fejl og mislykkede forsøg i sig selv er noget dårligt. Her gælder det at skelne mellem kompetence og resonans. Resonans handler [...] om en processuel træden-i-forbindelse med en sag." (79)
- "Min ynglingstese: Jeg kan enten konkurrere eller resonere med en anden." (83)
- Det centrale i pædagogisk forstand er:
at indlade sig og at lade sig berøre

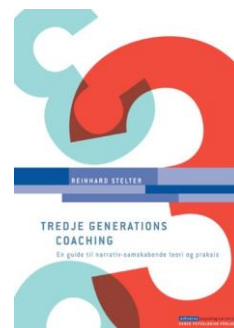
Resonanstrekan

Resonans vil føre til **øjeblikke af symmetri** –
et centralt kendetegn ved **tredje generations coaching**

*In true dialogue,
both sides are willing to change.*

Thich Nhat Hanh
Buddhistisk munk og fredsaktivist

Tredje Generations Coaching **- nogle centrale kendetegn**

- **Fokus må at skabe mening og refleksion over værdier**
- **Coaching som en refleksiv og samskabende praksis**
- **Øjeblikke af symmetri mellem coach og coachee**
- **At stræbe efter det almen menneskelige i dialogen**
- **Redefinition af coach-coachee forholdet**

3. Generation coaching**Tre basisaktiviteter****1. Giv muligheder for meningskabelse**

- Søren Kierkegaard (SK): at udvikle sin bevidsthed og forståelse
- Mening udvikles i samspillet mellem fornemmelser, refleksion, tale og handling

2. Giv rum til udfoldelsen af narrativer (fortællinger)

- SK: at vælge sig selv; at overtage sin fortid
- Narrativer tjener at strukturere begivenheder og at samle dem sammen på en tidslinje.
- Fortællinger er med til at skabe dig til den du er

3. Tal om værdier

- SK: det etiske
- Forbedre ledelse, kommunikation og samarbejde ved at reflektere over centrale værdier

Disse to perspektiver fører os frem til

Dialogens to meningsspor**Oplevelse → den subjektive virkelighed**

- Sanselig-æstetisk læring
- Kropslig forankring – implicit viden
- Mindfulness – årvågenhed, bevidsthed, ingen vurdering

**Refleksion, dekonstruktion og nyfortælling
→ den social konstruerede virkelighed**

- Læring gennem sproglige diskurser
- Forankring i kultur, kontekst og relationer

Tredje Generations Coaching

2. Det narrative perspektiv: Bevidning - resonans

- En **metode til at 'resonere'** det, som siges af den anden (af dialogholder, eller endnu bedre i gruppecoaching)
- **At høre en andens ord er et møde**, en udveksling af oplevelser, følelser, tanker,
 - hvor vi ikke kun svarer den anden,
 - men reflekterer over vores egne oplevelser, følelser og tanker
- **Vi bør udvikle vores evne til at høre den andens fortællinger gennem en 'linse' af vores egne oplevelser og måden at skabe mening**
- **Vi reflekterer over den andens menings-skabelse og fortællinger** i lyset af vores egen menings-skabelse og fortællinger

Tredje Generations Coaching

3. Dialog som refleksion over værdier og centrale begreber

(Kirkeby, 2009)

- **Værdier** repræsenterer en central del af vores **identitet**.
- **Værdier** skaber afklaring
- **Værdier** udvikler **sanselig viden**
- **Værdier** er det (tavse) **fundament forhold til sig selv og andre**
- **Værdier** er med til at udvikle **mod, beslutsomhed og handlekraft**
- **Værdier** giver adgang til vores "**praktiske visdom**" (phronesis).

Et stærkt fokus på relationen er det vigtigste!

1. **Det samskabende perspektiv**
2. **Stræben efter ligeværdighed i dialogen**
3. **Stræben efter symmetri som idealtilstand**
4. **Fokus på genlyd (resonating), på bevidning – på at inddrage sig selv med egne tanker og refleksioner - på en "med-menneskelig" feedback**
5. **Heteroenticitet som** "at være på den Andens vegne og på den Andens præmisser." Og: At se sig selv gennem den anden (Kirkeby et al., 2008, s. 133)

[Tredje generations coaching](#)

Det dialogiske perspektiv

Udvikling af en ny dialogkultur:

- Dia-log = *gennem* (διά/dia) - *ord/tanke/refleksion/fornuft* (λόγος/logos)
- **Relationel stemthed**: vilje til at involvere sig i hinanden og vise med-indlevelse
- Kierkegaard (2010, SKS 7) taler om den dobbelt reflekterende meddelelse: begge dialogpartner berøres og udvikles
- Buber (1983, 37): "Der Mensch wird im Du zum Ich."
- **Medhedstækning / witness thinking** /dialogic talk (Shotter, 2006)

Medhedstækning – Witness thinking

(John Shotter, 2006)

- *Witness (dialogic)-talk/thinking* occurs in those reflective interactions that involve our coming into living, interactive contact with an other's living being, with their utterance, with their bodily expressions, with their words, their 'works'. It is a meeting of outsides, of surfaces, of two kinds of 'flesh' (Merleau-Ponty, 1968), such that they come into 'touch' or 'contact' with each other. ...
- In the interplay of living moments intertwining with each other, new possibilities of relation are engendered, new interconnections are made, new 'shapes' of experience can emerge. (p. 600)
- **Coaching → At se verden og sig selv gennem den anden**

Opfordring til jer: Gør en indsats – styrk relationen

1. **Be real – vær dig selv, autentisk, tillidsfuld, respektfuld!**
2. **Vær nysgerrig – undrende, går op i coacheens verdensforståelse!**
3. **Vær lidt udfordrende, tilpas forstyrrende!**
4. **Tør at være forsigtigt konfronterende!**
5. **Bring dig selv ind (Giv og modtag "gaver")!**
6. **Brug humor!**
7. **Vær ydmyg!**
8. **Vær anerkendende i din måde at spørge og koble dig på!**
9. **Bedøm ikke, vær undrende og interesseret**

TAK for jeres opmærksomhed 😊

Lyt gerne til:

<https://danske-podcasts.dk/podcast/fokus-pa-coaching>

Fokus på coaching (HK uddannelse)

[Trusted Coaching – TrustTalk](#)

Podcast i samtale om transformativ dialoger med Kirsten Poulsen (episode 4)

<https://kmpplus.com/da/podcast/>
(51 min)

www.nexs.ku.dk/coaching

Foredragsrække:

www.nexs.ku.dk/coachingforedrag

Video:

www.video.ku.dk Søg: Coaching

Interview med bevidning/resonans fra observatøren (Gruppe á tre personer)

1. Person A interviewer person B med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- *Hvad har været din største "succeshistorie" eller tilfredshed (fx ift en samtale/undervisningsituation) inden for den sidste tid? Beskriv denne begivenhed og dine tanker og følelser ift. den!*
- *Hvad er du særligt stolt af, når du tænker tilbage til denne begivenhed?*
- *Hvad siger denne succes / tilfredshed om dig som ... (fx som dialogholder/underviser) ?*
- *Hvilke hensigter, værdier, overbevisninger, ambitioner og forhåbninger forbinder du med denne begivenhed og dit lederskab i almindelighed?*

2. Observatør C bevidner B's refleksioner / efter C får også A lov til at bevidne

- *Hvad bed du mærke i i Bs historie - Hvilket udtryk, hvilken vending har fanget din opmærksomhed som vidne*
- *Hvilket billede får du om fokuspersonens liv, identitet og verden generelt? Hvad fortæller dette udtryk/denne vending om personens hensigter, værdier, overbevisninger, forhåbninger og commitments?*
- *Hvad siger dette udtryk/denne vending dig, hvis du sætter den i forbindelse med dit eget liv?*
- *Hvordan berøres du selv af B's fortælling? Hvor bringer det at lytte til fortællingen det dig hen?*

Referencer

Stelter, R. (2012). *Tredje generations coaching: En guide til narrativ-samskabende teori og praksis*. København: Dansk Psykologisk Forlag. <https://dpf.dk/produkt/tredje-generations-coaching/>

Stelter, R., Nielsen, G., & Wikman, J. (2011). Narrativ-samskabende gruppecoaching udvikler social kapital. *Coaching Psykologi - The Danish Journal of Coaching Psychology*, 1(1), 67-77.

Stelter, R. (2012). *Tredje generations coaching – en invitation til nytænkning og faglig udvikling*. *Coaching Psykologi - The Danish Journal of Coaching Psychology*, 2(1), 11-25.

Stelter, R. (2016). *Kunsten at dvæle i dialogen*. København: Dansk Psykologisk Forlag. <https://dpf.dk/produkt/kunsten-at-dvaele-i-dialogen/>

Stelter, R. (2016). The coach as a fellow human companion. I L. E. van Zyl, M. W. Stander, & A. Odendaal (red.), *Coaching Psychology: Meta-Theoretical Perspectives and Applications in Multi-Cultural Contexts* (s. 47-66). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-31012-1_3

Stelter, R. (2021). Transformative dialoger som resonansrelation - mod bæredygtighed i lederskab og organisationsudvikling. I L. Hersted (red.), *Ledelse i Sociale Processer: Relationer, Resonans og Responsivitet* (s. 209-235). Dansk Psykologisk Forlag.

Stelter, R. (2023). Transformative dialoger i ledelse. I K. Mellon (red.), *Ledelse af medarbejdere* (s. 93-108). Dansk Psykologisk Forlag.

Ryom, K. E., Maar Andersen, M., & Stelter, R. (2017). Coaching at-risk youth in a school within a socially challenging environment. *Improving Schools*, 20(2), 143-160. <https://doi.org/10.1177/1365480217694955>